

Toimintamalleja järjestöjen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen

Hämeenlinnan setlementti ry

Osuma-projekti

Heli Laurikainen

28.1.2009 Toimitaan yhdessä - seminaari

Osuma-projekti 2005-2008 numeroin..

- 14 eri yhteistyö-/kehittämisyhmää, kokoontumiskertoja 151 ja osallistumiskertoja 792.
- Yleisö-/luentotilaisuudet, tapahtumat, retket yhteensä 17 kpl, osallistumiskertoja 689.
- Koulutukset ja työpajat yhteensä 11 kpl, osallistumiskertoja 345.
- Messuesittelyjä yhteensä 3 kertaa, mukana 22 eri yhdistystä.
- Mukana n. 47 eri paikallista sosiaali- ja terveysalan yhdistystä, kerhoa tai säätiötä + lisäksi n. 10 keskusliittoa.
- 1 kokoaikainen projektityöntekijä.

Osuman aikana muodostunut verkostomalli

- Verkoston ytimen muodostivat järjestöjen yhteiset yhteistyö- ja kehittämissryhmät.
- Yhdistysverkoston keskustan ympärillä muodostivat yhdistystoimijat,
 - jotka osallistuivat yhteistoimintaan kertaluontoisesti mm. työpajoihin, koulutus- ja tapaamisiin
 - saivat tietoa yhteistyöstä ja yhdistysten toiminnasta.
- Yhteistyökumppanit ja sidosryhmät verkostoon muodostivat mm. kaupunki, oppilaitokset, joiden edustajat
 - osallistuivat verkostoitumisen foorumeihin (keskustelu- ja yleisötilaisuudet)
 - olivat yhteydessä verkoston toimijoihin ja saivat tietoa.
- Verkoston toimintaa tuki ja ohjasi järjestöyhteistyön koordinaattorin työ osana setlementin toimintaa.

Osuman verkostosta

- ❑ Toiminnallisuus, yhteinen tekeminen
- ❑ Tutustuminen ja verkostoituminen rinnalla
- ❑ Sekä vapaaehtoisia että työntekijöitä
- ❑ Tarvelähtöisyys
- ❑ Määräaikaiset yhteistyö- ja kehittämissryhmät
- ❑ Avoin, uudistuvat
- ❑ Toiminta perustui osallistujien osaamiseen, toimintaan ja sitoutumiseen
- ❑ Verkoston toiminnan ohjaaminen ja huolehtiminen tärkeää

Järjestöyhteistyön koordinoinnista

Yhteistyötä organisoivan taustayhdistyksen vaatimukset:

- uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton, neutraalina näyttäytyvä taustataho, jonka toimintaan osallistuminen ei leimaa osallistujia
- yhteistyötahojen suhteen avoin kaikille
- taustaorganisaation toiminta ja toiminta-ajatus yhteistyöhön soveltuva
- riittävän vahva ja vaikuttava taustaorganisaatio
- voi hakea toiminnalle tarvittavia rahoituksia

Toiminnan näkökulmasta edellytettiin että:

- verkoston toiminta on aidosti osallistujien tarpeista lähtevää
- ei aja taustaorganisaation etuja verkoston toiminnalla
- osallistujiin on tasa-arvoinen ja puolueeton suhtautuminen
- erilaisten toimijoiden mahdollisuus osallistua

Järjestöyhteistyön koordinaattorin työ verkoston ohjaajana

Tiedottaja, tiedon levittäjä

- ❑ tiedon kokoaminen yhdistyksistä ja välittäminen yhdistyksille
- ❑ yhdistyskentän ja sen toiminnan esille tuominen
- ❑ kokemusten kirjaaminen ja levittäminen seudullisesti ja valtakunnallisesti
- ❑ yhdistysten yhteisten tiedotustoiminnan edistäminen

Toiminnan ohjaaminen

- ❑ tiimien ja työryhmien koollekutsuminen ja käytännöistä ja työjaosta huolehtiminen
- ❑ verkostoitumisen foorumeiden rakentaminen yhteistyössä yhdistysten kanssa
- ❑ yhdistysten innostaminen mukaan toimimaan
- ❑ avoimen ja luottamuksellisen ilmapiirin rakentaminen

Kehittäjä

- ❑ kehittämistarpeiden kartoittaminen ja niihin reagointi
- ❑ uudenlaisten toiminnan muotojen kehittäminen ja ideointi järjestöjen kanssa
- ❑ oppimisen ja hyvien käytäntöjen mahdollistaminen, jakaminen
- ❑ asioiden yhdistäminen ja oikeiden yhteistyötahojen löytäminen

Järjestötyöntekijöiden vertaistyo-ohjausryhmä

- Ryhmämuotoinen työohjauksen käytäntö, joka pohjautuu vertaisuuteen, ryhmän osaamiseen ja osallistumiseen.
- Pohdiskella oman työn haasteita, peilata ja jakaa kokemuksia, tukea ja virkistystä työnteon arkeen.
- Tapaamiskertojen vetovastuu on jaettu ryhmän kesken.
- Teemat suunnitellaan yhdessä ensimmäisellä tapaamiskerralla.
- Vertaistyo-ohjausryhmän teemoina on ollut mm. oman työn rajaaminen; omat voimavarat; yhteistyökumppaneiden sitouttaminen; toiminnan mallintaminen; työssä jaksaminen – henkiset voimavarat; fyysinen hyvinvointi ja ergonomia; toimintatapojen kirjaaminen ja mallintaminen.
- Tärkeää luottamus, jakaminen ja toisten osaamisen arvostaminen

Järjestöjen vaikuttamisryhmä

- Järjestöjen palkatuista työntekijöistä koostunut ryhmä
- Seuraa ajankohtaisia aiheita ja muutoksia toimintaympäristössä
- Kokoontumalla yhteen vaihtaa tietoa, näkökulmia ja ajatuksia eli luo moniäänistä yhteistä käsitystä aiheesta, ajankohtainen tieto ja ymmärrys ovat tärkeitä lähtökohtia vaikuttamistyölle
- Tekee vaikuttamistyötä asian hyväksi yhdessä eri tavoin toimimalla ryhmä esim. kutsumalla ryhmän tapaamisiin avainhenkilöitä, järjestämällä keskustelutilaisuuksia, lehtijuttujen ja lausuntojen teko
- Vaikuttamisen välineenä toimii moniääninen dialogi ja vuoropuhelu
- Hämeenlinnan vaikuttamisryhmä seurasi kunta- ja palvelurakennemuutoksen vaiheita

Vapaaehtoistyön kehittämisryhmä

- Tiivis tiimimäinen ryhmä, osallistujien rooli yhdistyksessä vapaaehtoistyön kehittäminen tai vastaaminen.
- Aiheena vapaaehtoisten innostaminen ja rekrytointi.
- Ryhmätapaamiset, yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan tulevaisuusfoorumi sekä kaksi työpajaa (tiedottaminen sekä miten uudistan oman yhdistyksen toimintaa) kevään 2008 aikana.
- Osallistujat kokivat saavansa omaan toimintaa ideoita ja näkökulmia yhteisestä työskentelystä sekä jakaa kokemusta vapaaehtoistyön haasteista.
- Järjestetty toiminta herätteli laajempaan keskustelua.

Vapaaehtoistyön peruskoulutus

- Toteutettiin yhdessä eri yhdistysten kanssa.
- Yhdistellen yhdistysten erilaista osaamista muodostettiin koulutusrunko, joka on muunneltavissa ja toteutettavissa eritavoin.
- Koulutusta suunniteltaessa keskusteltiin vapaaehtoisten kouluttamisen, ohjaamisen ja tukemisen merkityksestä.
- Hyödynnettiin olemassa olevaa materiaalia ja yhdistysten verkostoja.
- Koulutukseen osallistujat saivat laajemman kuvan yhdistysten vapaaehtoistyöstä ja saivat valita yhdistyksen, jonka toimintaan osallistuivat.
- Haasteena saada ihmisiä innostumaan koulutuksesta ja sitouttaa mukaan toimintaan koulutuksen jälkeen.

Verkostoitumisen foorumit

- Projektin aikana järjestetyt yleisö- ja keskustelutilaisuudet, retket, koulutukset, työpajat ja tapaamiset muodostivat foorumeita, jotka kokosivat eri yhdistysten, kaupungin ja kuntien sekä oppilaitosten työntekijöitä ja vapaaehtoisia
- Tiedon jakamista, yhteistä keskustelua, tutustumista, yhteisen toiminnan suunnittelua
- Muodostivat yhteyden kehittämis- ja yhteistyöryhmien sekä muiden toimijoiden välille
- Aiheet liittyivät mm. vapaaehtoistyöhön, yhdistystoiminnan tulevaisuuteen ja toiminnan kehittämiseen, järjestöjen toiminnan esittelyyn
- Järjestämisestä vastasi yhdistysryhmät ja koordinaattori

Hämeenlinnan seudun sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yhteiset nettisivut

- www.yhdistykset.tiedottaa.net
- Nettisivusto toimii järjestöjen yhteisenä tiedottamisfoorumina kokoamalla yhteystiedot eri järjestöihin sekä ajankohtaista tietoa paikallisyhdistysten toiminnasta saman sivuston alle.
- Lisäksi sivusto toimii yhteistyön ja tiedon jakamisen alustana sekä toimii järjestöyhteistyön ideoiden jakamiskanavana.

Yhteistyön aloittamisen käytäntöjä

- Haastatteluvierailut
- Kyselyt ja kartoitukset
- Jatko edellisestä ryhmän arvioinnin ja palautteen pohjalta
- Yhteisen ideariihen ja suunnittelun pohjalta
- Tutustuminen ja vahvuuksien
- Osallistujien tarpeiden ja ideoiden kuuntelu

Arviointitapaaminen

- Osallistava ja dialoginen arvioinnin malli
- Mahdollistaa eri näkökulmien esille tuomisen saman tapaamisen aikana ohjatusti
- Yhdistetään asiakaslähtöistä Bikva -arviointia ja akvaariokeskusteluun pohjautuvaa ryhmätyöskentelyä
- Sopii myös arviointiin, jossa kerätään tietoa toiminnan suunnittelun pohjalle
- Kehitetty osana Suomen Setlementtiliitto ry:n ja Hämeenlinnan setlementti ry:n Järvi-hankkeen pilottityöskentelyä.

Tiedottaminen

- Tärkeää verkoston ja yhteistyön näkökulmasta
- Tasapuolisuus ja avoimuus
- Muistiot ja yhteenvedot tiedottamisen ja ohjauksen väline
- Osumassa kehitetty – kaikkien käyttöön ja hyödynnettäväksi
- Paljon opittavaa ja kehitettävää